

Mikrofinance jako forma ZRS

Anna Poledňáková, 2015

Půjčit někomu peníze za férových podmínek na rozvoj jeho podnikání znamená budovat sebevědomého člověka, který změní nejen svůj osud ale i osud všech okolo k lepšímu. Chcete-li někomu skutečně pomoci, pomozte mu získat sebedůvěru a posilte jeho vlastní důstojnost a pak si každý pomůže sám.

Mikrofinance, tak jak jsou tradičně chápány, by se daly definovat jako nástroj pro poskytování úvěrových, spořitelních, pojišťovacích a dalších **finančních služeb těm obyvatelům rozvojových zemí, kteří nemají přístup k formálnímu finančnímu systému**, tedy k bankám a pojišťovně. Za mikroúvěr jak pak označována půjčka v hodnotě řádově **několika desítek či stovek dolarů**, určená na podporu jejich podnikání, poskytována skrze mikrofinanční instituce (MFI), které mají nejčastěji formu NNO, družstev či některé z obchodních společností.

Mikrofinance jako forma ZRS v EU

V řadě zemí EU/EHP jsou mikrofinance **již dlouhou dobu součástí ZRS**. Odborníci z Německa začali finanční instituce zemí Jihu studovat již před **více než třiceti lety**.¹ Jejich cílem tehdy bylo zjistit, jak spořitelní a úvěrové produkty zpřístupnit i početným skupinám obyvatel, dlouhodobě vyloučeným z finančního systému a právě tehdy získaly mikrofinance v rámci německé ZRS své nezastupitelné místo. V roce 2004 již Německá rozvojová agentura (GIZ) podporovala mikrofinanční operace ve více než čtyřiceti zemích.²

K dalším významným aktérům s dlouhodobou historií v oblasti podpory a zprostředkování mikrofinančních služeb v rozvojových zemích patří **severské země a Nizozemí**. Již v roce 2002 byly do mikrofinančních aktivit skrze sto šedesát projektů zapojeni např. Norská rozvojová agentura (NORAD), Norský investiční fond pro rozvojové země (NORFUND) a třináct NNO.³ I když podle posledního reportu z února 2011 nedošlo za posledních deset let k nijak výraznému nárůstu aktérů ani projektů zapojených do mikrofinancování, celková částka investovaná do mikrofinančního sektoru vzrostla o 78 %. Příčinou takového nárůstu byl především vznik Norské mikrofinanční

¹ Mikrofinance. GIZ [online]. [cit. 2012-9-12]. Dostupné z: <http://www.giz.de/Themen/en/6033.htm>

² Mikrofinance operations. GIZ [online]. [cit. 2012-9-12]. Dostupné z: <http://www.giz.de/Themen/de/SID-5E246891-D5185B4C/dokumente/en-gtz-MF-Operations-Schliwa.pdf>

³ NORAD. *Building demand-led and pro-poor financial systems*. 2003. ISBN 82-7548-065-5. Dostupné z: <http://bit.ly/10zTJug>

iniciativy (NMI) v roce 2008, **spojující soukromé investory s veřejným sektorem** zastoupeným prostřednictvím NORFUND.⁴

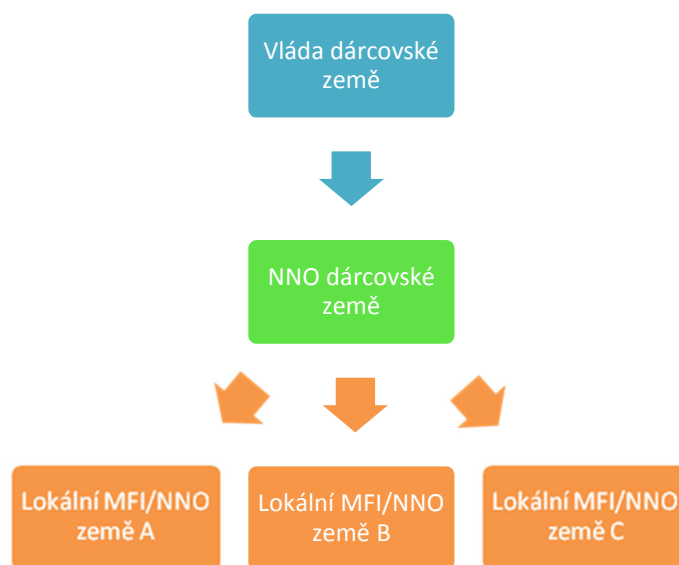
Způsoby začlenění mikrofinancí do systému ZRS

Kromě obecné charakteristiky podpory mikrofinancí v jednotlivých evropských zemích lze na základě dostupných informací vyspecifikovat i různé modely začlenění mikrofinancování do systémů rozvojové spolupráce. Tyto modely by mohly být jistým **vodítkem i pro ČR**, která o zařazení mikrofinancí do systému ZRS také uvažuje.

Rozvojový model se zastoupením NNO ve VS⁵

Jedním ze způsobů jak vláda dárcovské země může distribuovat své finanční prostředky v rámci ZRS na podporu mikrofinancí je skrze NNO v dárcovské zemi, která ale vystupuje **pouze jako zprostředkovatel finančních prostředků** a na koordinaci ani realizaci projektů lokální MFI/NNO se nepodílí. Příklady takového typu spolupráce můžeme nalézt např. ve Finsku či Německu.

Schéma 1 - Rozvojový model se zastoupením NNO ve VS

Zdroj: Vlastní zpracování

⁴ NORDIC CONSULTING GROUP. *Inventory of Microfinance Activities Supported by Norway*. 2011. Dostupné z: <http://bit.ly/XFGavl>

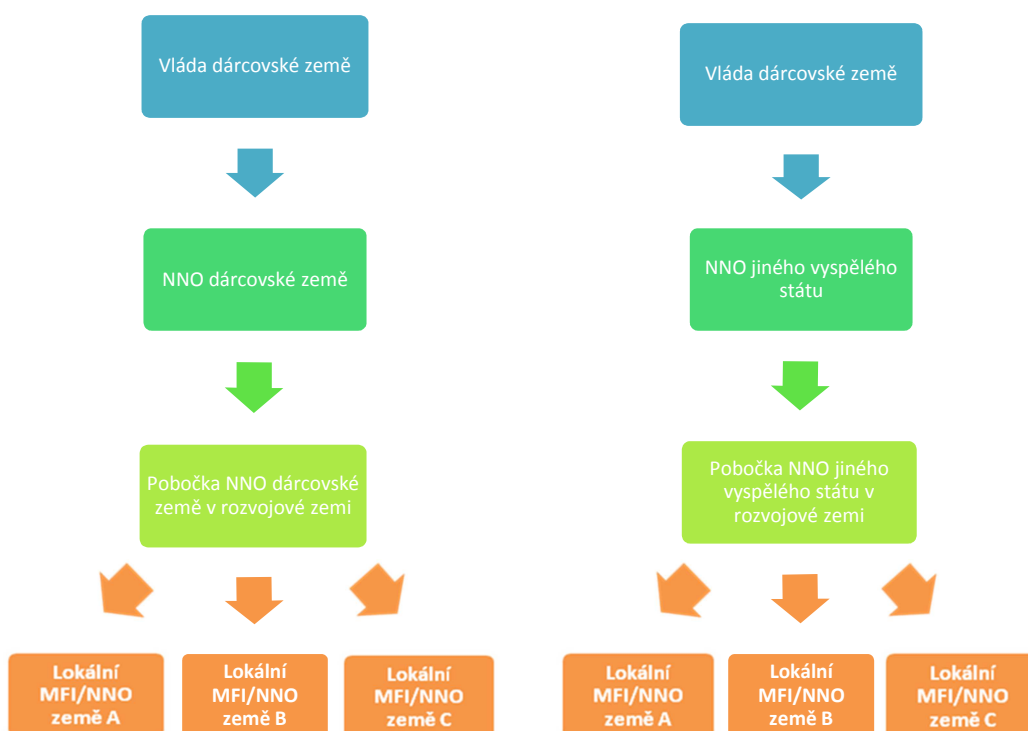
⁵ Následující kapitoly rozvíjí mou tři roky starou výzkumnou práci pro NFME, která byla bez mého vědomí doslovně několikrát publikována a citována – viz např. „*Mikrofinancování z dobré a stinné stránky*“ anebo „*Microfinance as a suitable instrument of the European and Czech development co-operation*“. Jelikož jsem nikde nebyla uvedena jako autorka či spoluautorka, předkládám jako důkaz o mém autorském podílu na zmiňovaných textech prohlášení podepsané výkonnou ředitelkou NFME Jiřinou Svitákovou, které je také součástí příloh.

Rozvojový model se zastoupením NNO v RZ

Nejčastěji dohledatelným modelem distribuce finančních prostředků dárci z EU/EHP v rámci ZRS je rozvojový model se zastoupením dárcovské neziskové organizace přímo v cílové rozvojové zemi, kde spolupracuje spolu s lokálními MFI/NNO. Dárcovská NNO v tomto modelu tedy nevystupuje pouze jako zdroj finančních prostředků, ale sama se, často prostřednictvím svých vlastních poboček/v rámci monitorovacích cest, na **strategii, realizaci, koordinaci a monitoringu jednotlivých projektů podílí**. Finanční prostředky jsou často doprovázeny technickou podporou partnerských MFI/NNO a jsou nejčastěji poskytovány ve formě grantů, garancí a investic.

Jistou modifikací tohoto modelu je případ, kdy dárcovská země neposkytuje finanční prostředky své vlastní NNO, ale NNO jiného vyspělého státu, která pak opět v rozvojových zemích spolupracuje na realizaci konkrétních projektů s místními MFI/NNO. Tento způsob podpory mikrofinancí byl identifikován např. ve všech severských zemích, Nizozemí a Německu. SIDA podporuje např. některé dánské NNO zabývající se mikrofinancemi, švýcarskou Lutheran World Federation⁶ a nizozemský Oxfam Novib⁷, který sponzoruje i DANIDA.

Schéma 2 - Rozvojový model se zastoupením NNO v RZ

Zdroj: Vlastní zpracování

⁶ DWS Finances. *Lutheran World Federation* [online]. [cit. 2012-9-22]. Dostupné z: <http://www.lutheranworld.org/lwf/index.php/who-we-are/finances/dws-finances>

⁷ Co-fundable projects. *Oxfam Novib* [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.oxfamnovib.nl/co-fundable-projects.html>

Distribuce mikroúvěřů prostřednictvím lokální MFI na mexickém venkově

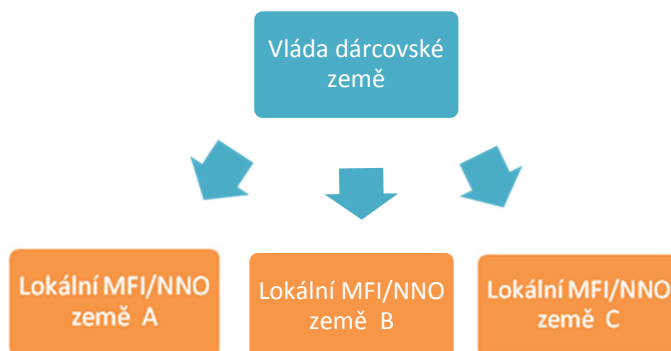
Zdroj: Archiv myELEN.com

Rozvojový model bez prostřednictví NNO

Dalším modelem distribuce finančních prostředků v rámci ZRS je model bez prostřednictví NNO, kdy vláda dárcovské země, většinou **prostřednictvím rozvojových agentur**, posílá finanční prostředky přímo lokální MFI/NNO v rozvojové zemi. Ty jsou poskytovány buď ve formě grantů či investic, možný je i kapitálový vstup.

Tento typ podpory mikrofinancí využívá např. britský DFID podporující MFI v Afghánistánu, Pákistánu, Nigérii a mnoha dalších zemích, dále německá GIZ dlouhodobě působící v Indii, švédská SIDA např. v Afghánistánu a Keni a norská NORAD v Jižním Súdánu.

Schéma 3 - Rozvojový model bez prostřednictví NNO

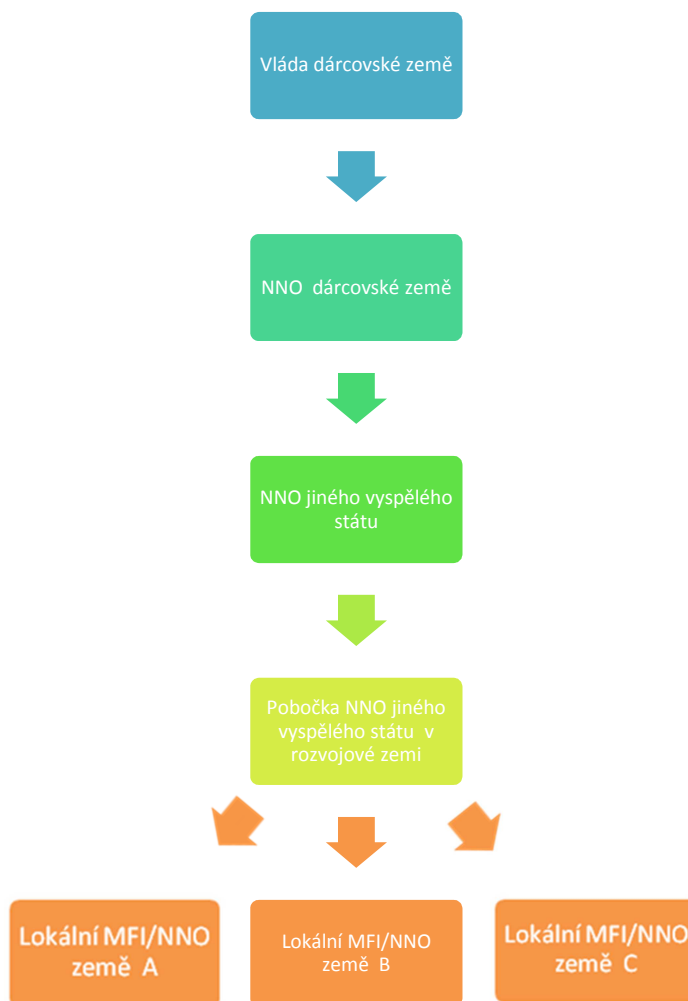

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozvojový model s prostřednictvím dvou NNO

Tento typ distribuce finančních prostředků je typický především pro **církevní organizace** jakou jsou Church of Sweden, Norwegian Church Aid, ICCO, EED a další, které část svých finančních zdrojů delegují na jiné specializovanější církevní organizace, které je potom v rámci svých projektů alokují přímo do lokálních MFI/NNO v rozvojových zemích.

Schéma 4 - Rozvojový model s prostřednictvím dvou NNO

Zdroj: Vlastní zpracování

Mikrofinanční aktivity českých subjektů

V současné době **nejsou mikrofinance v ČR ještě ustanoveny jako jedna z forem ZRS** i když aktuální koncepce se o mikrofinancování jako způsobu realizace ZRS již zmiňuje: „*Řada donorů zavedla do svého rozvojového systému tzv. mikrofinancování, kterými se snaží přispívat k boji proti chudobě zpřístupněním finančních služeb chudým obyvatelům rozvojových zemí. Soubor mikrofinančních produktů zahrnuje poskytování úvěrů drobným podnikatelům, přijímání vkladů,*

pojištění majetku (úrody, podnikání), životní pojištění apod. O podobném kroku lze po zpracování metodiky a přijetí příslušných opatření uvažovat i v rámci české ZRS.⁸

Z českých NNO se mikrofinancemi okrajově zabývá ADRA, Arcidiecézní charita Praha, Charita ČR, ČvT, Diakonia, ShineBean, Fair a výhradně pak občanské sdružení Maendeleo. **ADRA** v minulosti realizovala projekt na podporu mikropodnikání žen na Jávě v oblasti Pangandaran, která byla v letech 2004 – 2006 zasažena tsunami. V rámci tohoto projektu absolvovaly ženy školení, která jim pomohla dobře vést své mikropodniky. Navíc bylo vytvořeno spořitelni a úvěrové družstvo, které by ženám mělo poskytovat drobné úvěry i po skončení projektu.⁹

V současné době ADRA spolupracuje s ADRA Německo, ADRA Mongolsko a Mongolian Cooperative Training and Information Center na trilaterálním projektu „Podpora hospodářského rozvoje venkova v provinciích Selenge a Zavkhan v Mongolsku“, během něhož mají být podpořena místní drobná zemědělská družstva. Jejich členové absolvují školení se zaměřením na rozšíření podnikatelských dovedností, zlepšení výroby a usnadnění přístupu k mikropůjčkám. Tento projekt je spolufinancován EK a v roce 2012 jej také podpořila ČRA částkou 550 tis. Kč z rozpočtu ZRS.¹⁰

Rozvojové středisko **Arcidiecézní charity Praha** zase na základě dlouholeté zkušenosti svých partnerských organizací vyhodnotilo mikrofinance jako velmi účinný způsob rozvoje a rozhodlo se mikrofinanční projekty podporovat v rámci samostatného variabilního symbolu na svém účtu. Součástí projektů jsou i školení na různá témata – zakládání svépomocných skupin, vedení účetnictví, spoření, komunikace s bankovními institucemi a zákazníky a další. K financování mikrofinančních projektů používá středisko i zisky z prodeje Fair Trade výrobků a společně s dary od veřejnosti tak vytváří zdrojový fond na půjčky, který se rozděluje mezi předem stanovený počet lidí.¹¹

Na teoretické úrovni jsou mikrofinance součástí i projektu zaměřeného na podporu zdrojů obživy **Charity ČR** v Indonésii, jehož donorem jsou také Caritas Germany a Caritas Australia. V jeho rámci se místní zemědělské skupiny mohou účastnit školení zaměřeného na posilování samostatných zemědělských skupin, např. ve vedení týmu, financích, mikrofinančních aktivitách, marketingu či tvorbě podnikatelského plánu.¹²

Mikrofinancemi se v rámci svého komplexního programu humanitární a rozvojové pomoci Gruzii zabýval v minulosti i ČvT, konkrétně v rámci projektu „Podpora ekonomického rozvoje opomíjených

⁸ MZV ČR. *Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období let 2010 - 2017*. 2009.

Dostupné z: <http://bit.ly/WBvOv9>

⁹ ADRA. *Výroční zpráva*. 2009. Dostupné z: <http://bit.ly/UX4QZ6>

¹⁰ Mongolsko - Podpora hospodářského rozvoje venkova v provinciích Selenge a Zavkhan. *Adra* [online]. [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKCOaE>

¹¹ Mikrofinancování. *Charita* [online]. [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.charita-adopce.cz/staryweb/index.php?id=0002377>

¹² Rozvoj zdrojů obživy v Padangu. *Caritas* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/10roXVg>

oblastí Gruzie“. V letech 2009 – 2010 tak realizoval projekt zaměřený na podporu podnikání a zvyšování kvalifikace místních obyvatel. Tento projekt byl financován z MZV ČR. Díky mikrofinanční podpoře malých podniků byla vytvořena nová pracovní místa a uskutečněna četná školení a konzultace umožňující posílení kapacit podpořených podnikatelů i ostatních obyvatel vybraných lokalit.¹³

Pavla Pijanová, která má na starost právě projekty ČvT v Gruzii vysvětluje, že: „*Částečná návratnost těchto mikrograntů se realizovala tak, že lidé 20 – 50 % hodnoty grantu investovali zpět do své komunity (oprava školek, zdravotnických zařízení atd.) I když výběrový proces, alokaci grantů a monitoring podpořených živností měli na starosti zaměstnanci ČvT, bývají do výběrového procesu (výběr podnikatelských žádostí) zapojováni i odborníci z místních MFI a celá metodologie alokování grantů pro účely podpory drobného podnikání je pravidelně s odborníky z MFI konzultována. Také školení jsou vedena místními odborníky na drobné podnikání.*“

V roce 2011 se v Gruzii realizoval obdobný projekt „Podpora podnikání žen ve venkovských oblastech Gruzie“, který ale financovalo MZV Polsko.¹⁴ V minulosti realizoval ČvT projekty s mikrogranty např. také v Arménii („Rozvoj infrastruktury a stabilizace ekonomické situace obyvatel Kotajského kraje“)¹⁵ a v Angole („Podpora místních komunit v rozvoji zemědělské prvovýroby“).¹⁶ V letech 2003 – 2010 zase formou mikrograntů podporoval zaměstnance chráněné dílny v Namibii, kde lidé z rodin postižených HIV/AIDS vyrábí dekorativní a užitkové předměty vycházející z místních tradic a materiálů a zároveň fungují jako komunitní centrum s vlastní školou. Tato dílna má i zavedenou výrobu a síť odběratelů v Namibii a ČR.¹⁷ Podporu drobných podnikatelských živností ČvT replikuje i v mnoha dalších zemích jako např. v Kambodži¹⁸, nebo na Srí Lance, kde se na financování projektů podílí i EK a USAID.¹⁹

Projekt nevratných mikrograntů v roce 2008 v Etiopii spustilo i středisko humanitární a rozvojové pomoci české NNO Diakonia, která zorganizovala sbírku na pomoc etiopským ženám pečujícím o sirotky, které chtějí začít podnikat. Prvních tisíc birrů slouží k zorganizování kursu základních dovedností, jež by měl vést k rozhodnutí, čím se daná žena bude živit, často se jedná o chov ovcí, koz nebo slepic, prodej ovoce, zeleniny nebo obilí na trhu či pečení placek. Zbývajících 4 tis. birrů je pak přímo určeno na rozvoj její drobné živnosti, např. k nákupu zboží do začátku.²⁰

¹³ Starší projekty. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/UycQI8>

¹⁴ Ekonomická podpora v Gruzii. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/WnJ4yG>

¹⁵ Ekonomická podpora v Arménii. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/QzZEir>

¹⁶ Zemědělství. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKHZaE>

¹⁷ Sociální programy v Namibii. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/V27Ed6>

¹⁸ Zlepšování využívání zdrojů obživy v Kambodži. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/Oggltc>

¹⁹ Místní rozvoj a obživa. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/Sftwyl>

²⁰ Stavíme lidi na nohy. *Diakonie* [online]. [cit. 2012-10-27]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKISjm>

Z prostředků MZV byla v letech 2009 – 2010 podpořena také NNO ShineBean, která se svým projektem „Daruj příležitost“ snaží podporovat lidi z chudých komunit v Keni v zahájení vlastního podnikání tak, aby mohli sami zlepšit ekonomickou situaci svých rodin. Zaměřuje se především na podporu vzniku a dobrého fungování svépomocných skupin, vzdělávání v oblastech demokratického řízení skupin a podporu zahájení a rozvoje drobného podnikání členů svépomocných skupin.

V Keni pracuje i občanské sdružení **Fair**, jehož hlavním posláním je přispět k rozvoji venkova v rozvojových zemích a tím předcházet odchodu venkovských obyvatel do chudinských čtvrtí. Projekt mikrokredity zahájilo Fair v lednu 2011 společně s keňskou partnerskou NNO Fair Kenya a v současné době je do něj zapojeno třináct lidí z místní komunity, kteří mikropůjčku využijí na rozšíření svých stávajících výdělečných aktivit (nákup šicího stroje, rozšíření dílny, nákup širšího sortimentu do pouličního obchůdku, atd.). Všichni zúčastnění nejdříve tři měsíce šetří minimálně 50 Kč měsíčně a poté mohou žádat o půjčku třikrát vyšší, než jsou jejich úspory. Celá komunita ručí za všechny své členy.²¹

Dalším občanským sdružením zabývajícím se mikrokredity v Africe je Maendeleo, které v roce 2011 započalo v Tanzánii projekt „Zemědělské mikropůjčky“, do kterého je k dnešnímu dni zapojeno šest rodin. Výše vratné půjčky pro jednoho farmáře je 6,4 tis. Kč a bude vrácena ve dvou splátkách ve výši 3,2 tis. Kč.²²

Nejdéle působící entitou na českém trhu zabývajícím se mikrofinancemi je akciová společnost Microfinance a.s., která provozuje mikrofinanční portál www.myelen.com, skrze který mohou jednotlivci i firmy z celého světa podpořit formou úročené i bezúročné půjčky vesnickou banku, MFI, anebo konkrétního jednotlivce v rozvojové zemi. Zajímavým produktem, který vznikl docela nedávno, je možnost stát se právoplatným členem mexických kooperativ. Microfinance a.s. se zabývá také osvětovou činností a propagací mikrofinancí v ČR a prostřednictvím svých partnerských organizací, jako např. United Vision podporuje i dobrovolnictví a ekoturismus.²³

Závěr

S ohledem na současné mikrofinanční aktéry a celkové prostředí v ČR, se jako nejvhodnější zatím jeví **pokračovat v podpoře mikrofinancování prostřednictvím českých NNO spolupracujících v rozvojových zemích s lokálními partnery**. Česká NNO by pak měla mít na starosti zejména alokaci finančních prostředků (nejlépe ve formě nízkouročené či bezúročné dlouhodobé půjčky, která by umožnila zřízení revolvingového fondu) do prověřené lokální MFI/NNO a monitoring, případně pomoc při tvorbě svépomocných skupin a různá školení. Výběr podnikatelských žádostí,

²¹ Mikrokredity. *Fair* [online]. [cit. 2012-10-3]. Dostupné z: <http://bit.ly/UyfVBN>

²² O nás. *Maendeleo* [online]. [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKJNQZ>

²³ Členství v kooperativách. *Myelen* [online]. [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.myelen.com/myelen/Lang/cz/Countries/coopsprojectsLinks.jsf>

metoda distribuce mikroúvěrů a výběr splátek by pak měl být přenechán spíše odborníkům z partnerských organizací.

Dlouhodobým cílem mikrofinančních projektů by mělo být vždy **zajištění návratnosti finančních prostředků**, a to tak, aby nedocházelo k **narušování místního tržního prostředí** např. oslabováním místních MFI a mohla být zajištěna **dlouhodobá udržitelnost projektu** i po tzv. vyschnutí zdrojů z dárcovské země. Výnosy by měly být použity ve prospěch místních komunit.

Velkou devizou českého trhu je mikrofinanční portál www.myelen.com, skrze který by české NNO mohly získávat část svých finančních prostředků pro své mikrofinanční aktivity, stejně jako je tomu např. u CARE UK, a oslabit tak svou **závislost na dotacích z MZV/ČRA**.

Seznam zkratek

AKAM	Aga Khan Agency for Microfinance
BMZ	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
CGAP	Consultative Group to Assist the Poor
CIDA	Canadian International Development Agency
CSR	Corporate social responsibility
ČvT	Člověk v tísni
DACAAR	Danish Committee for Aid to Afghan Refugees
DANIDA	Danish International Development Agency
DFID	Department for International Development
ECLOF	Ecumenical Church Loan Fund
EED	Evangelischer Entwicklungsdienst
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIB	European Investment Bank
EK	Evropská komise
ENPI	European Neighbourhood and Partnership Instrument
EU	Evropská unie
FINNFUND	Finnish Development Finance Company
FMO	Netherlands Development Finance Company
FoRS	České fórum pro rozvojovou spolupráci
FSD	Financial Sector Deepening
GIZ	Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit
IDA	International Development Association
IFC	International Finance Corporation
KfW	Kreditanstalt für Wiederaufbau
MADRAC	Microfinance Agency for Dev. and Rehabilitation of Afghan Communities
MFI	Microfinance Institution
MISFA	Microfinance Investment Support Facility for Afghanistan
MIV	Microfinance Investment Vehicle
NABARD	National Bank for Agriculture and Rural Development

NFMF	Nadační fond mikrofinance
NMI	Norwegian Microfinance Initiative
NNO	Nevládní nezisková organizace
NORAD	Norwegian Agency for Development Cooperation
NORFUND	Norwegian Investment Fund for Developing Countries
ODA	Official Development Assistance
ROSCA	Rotating Savings and Credit Association
SACCO	Savings and Credit Cooperativ
SIDA	Swedish International Development Cooperation Agency
USAID	United States Agency for International Development
VSLA	Village Savings and Loans Association
WB	World Bank
ZRS	Zahraniční rozvojová spolupráce

Použité zdroje

A brief overview. *ECLOF* [online]. [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.eclof.org/about-us/eclof-glance>

ABILIS. *Annual report 2010*. 2011. Dostupné z: <http://bit.ly/T7dsN1>

About Abilis. *Abilis* [online]. [cit. 2012-9-17]. Dostupné z: http://www.abilis.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=60&Itemid=1&lang=en

About Diakonia. *Diakonia* [online]. [cit. 2012-9-28]. Dostupné z: <http://www.diakonia.se/about>

About Kashf. *KASHF* [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/Sgwrpn>

About us. *FSD KENYA*. [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/TRChv9>

About. *NABARD* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/QcOVJh>

About. *WWB* [online]. [cit. 2012-10-29]. Dostupné z: <http://bit.ly/h9C0CJ>

ADA, UNIS Vienna. *Microcredit a Tool for Development*. 2005. Dostupné z: <http://www.unis.unvienna.org/pdf/microflyereng.pdf>.

ADRA. *Výroční zpráva*. 2009. Dostupné z: <http://bit.ly/UX4QZ6>

Burma/Thailand: Savings, loan and micro insurance. *Diakonia* [online]. [cit. 2012-9-28]. Dostupné z: <http://www.diakonia.se/sa/node.asp?node=4225>

Členství v kooperativách. *Myelen* [online]. [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.myelen.com/myelen/Lang/cz/Countries/coopsprojectsLinks.jsf>

Co-fundable projects. *Oxfam Novib* [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://www.oxfamnovib.nl/co-fundable-projects.html>

DANIDA. *Danish NGOs and microfinance*. 2007. Dostupné z: MFA FINLAND. Review of Finnish Microfinance Cooperation. 2006. Dostupné z: <http://www.oecd.org/derec/finland/39592375.pdf>

DANISH FORUM FOR MICROFINANCE. *Danish Forum for Microfinance* [online]. [cit. 2012-9-23]. Dostupné z: <http://www.mikrofinans.dk/english.html>

DANISH FORUM FOR MICROFINANCE. *Microfinance in Denmark*. 2010. Dostupné z: <http://bit.ly/Y6cxT8>

Danish Mission Council Development Department. *Danish Forum for Microfinance* [online]. [cit. 2012-9-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/10ryYlg>

Daruj příležitost. *ShineBean* [online]. [cit. 2012-10-3]. Dostupné z: <http://www.shinebean.org/cs/daruj-prilezitest/popis-projektu.htm>

Development Finance. *KfW* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/UM8ip8>

DFID. *Pakistan Fact sheet*. 2008. Dostupné z: <http://bit.ly/ThshzV>

DFID. *Uganda Financial Services Inclusion Programme*. 2012. Dostupné z: <http://bit.ly/RWH1Ce>

Direct support reduces extreme poverty. *SIDA* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/AqNDRB>

DWS Finances. *Lutheran World Federation* [online]. [cit. 2012-9-22]. Dostupné z: <http://www.lutheranworld.org/lwf/index.php/who-we-are/finances/dws-finances>

DWS Microfinance. *Lutheran World Federation* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/Sd4rV2>

DWS Partners. *Lutheran World Federation* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/ThvFLb>

Ecumenical partners. *ECLOF* [online]. [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.eclof.org/our-work/partnership/ecumenical-partners>

Ekonomická podpora v Arménii. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/QzZEir>

Ekonomická podpora v Gruzii. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/WnJ4yG>

Entrepreneurship. *Cordaid* [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://www.cordaid.nl/nl/Fields-of-expertise/Entrepreneurship.htm>

Etiópania žijú z 20 eur mesačne, aj tak chcú podnikat'. *Slovak Aid* [online]. [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://193.87.54.168/slovakaid/?p=6849>

Financial Sector Development Programme. *DFID* [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/T7luoW>

Finanzen. *Evangelischer Entwicklungsdienst* [online]. [cit. 2012-9-20]. Dostupné z: <http://www.eed.de/en/en.eed/en.eed.eed/en.eed.eed.finanzen.2011/index.html>

FSD Kenya - Phase 1. *DFID*. [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/UrJpBh>

Funders & Supporters. *WWB* [online]. [cit. 2012-10-29]. Dostupné z: <http://bit.ly/WIZuYA>

GTZ. *CGAP*. [online]. [cit. 2012-10-15]. Dostupné z: <http://bit.ly/TRCtdH>

INTEGRA. *Malaika Infopack*. 2012. Dostupné z: <http://bit.ly/U2nz6T>

Kashf Foundation: Phase 3. *DFID* [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/QcNham>

KfW. *NABARD* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/Y6u0uF>

Malawi. *Concern Universal* [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://www.concern-universal.org/malawi>

Members. *NPM* [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://www.microfinanceplatform.nl/members>

MFA FINLAND. *Review of Finnish Microfinance Cooperation*. 2006. ISBN 951-724-570. Dostupné z: <http://www.oecd.org/derec/finland/39592375.pdf>

Microfinance in Bolivia. *Cordaid* [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://www.cordaid.nl/nl/Projects/Microfinance-in-Bolivia.html>

Microfinance operations. *GIZ* [online]. [cit. 2012-9-12]. Dostupné z: <http://www.giz.de/Themen/de/SID-5E246891-D5185B4C/dokumente/en-gtz-MF-Operations-Schliwa.pdf>

Microfinance. CARE. [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://www.careinternational.org.uk/what-we-do/microfinance>

Microfinance. GIZ [online]. [cit. 2012-9-12]. Dostupné z: <http://www.giz.de/Themen/en/6033.htm>

Mikrofinancování. Charita [online]. [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.charita-adopce.cz/staryweb/index.php?id=0002377>

Mikrokredity. Fair [online]. [cit. 2012-10-3]. Dostupné z: <http://bit.ly/UyfVBN>

Místní rozvoj a obživa. Člověk v tísni [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/Sftwyl>

Mongolsko - Podpora hospodářského rozvoje venkova v provinciích Selenge a Zavkhan. Adra [online]. [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKCOaE>

More Financing of New MFIs. NRK [online]. [cit. 2012-10-15]. Dostupné z: <http://bit.ly/XGaLJB>

MZV ČR. *Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období let 2010 - 2017*. 2009. Dostupné z: <http://bit.ly/WBvOv9>

NORAD. *Building demand-led and pro-poor financial systems*. 2003. ISBN 82-7548-065-5. Dostupné z: <http://bit.ly/10zTJug>

NORDIC CONSULTING GROUP. *Inventory of Microfinance Activities Supported by Norway*. 2011. Dostupné z: <http://bit.ly/XFGavl>

O nás. Maendeleo [online]. [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKJNQZ>

O nás. SAVIO [online]. [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.savio.sk/sk/o-nas>

Obyvatelom Južného Sudánu pomohol poľnohospodársky projekt. WEBNOVINKY. [online]. [cit. 2012-9-2]. Dostupné z: <http://www.webnoviny.sk/slovak-aid/obyvatelom-sudanu-pomohol-polnohospod/435121-clanok.html>

Obyvatelom Sudánu pomohol poľnohospodársky projekt. Slovak Aid [online]. [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://193.87.54.168/slovakaid/?p=7267>

OPPORTUNITY INTERNATIONAL. *Financial summary 2011*. 2012. vyd. Dostupné z: http://opportunity.org.uk/wp-content/uploads/2011/01/OPI_2011-Financial-Summary-EMAIL.pdf

Our organisation. *Opportunity International* [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://opportunity.org.uk/explore/what-we-do/our-story/>

Pakistan Financial Inclusion Programme. DFID [online]. [cit. 2012-11-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/Sd16pd>

Pakistan. *DFID* [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/fPIRv0>

Podpora zamestnanosti a komunitnej participácie v Západnej Keni. *Člověk v ohrozeni* [online]. [cit. 2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.clovekvohrozeni.sk/sk/kena-roz/526-podpora-zamestnanosti-a-komunitnej-participacie-v-zapadneji-keni-2010-2011>

Program mikrofinancování Indie. *Charita* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/SiTj7Q>

Program mikrofinancování Indie. *Charita* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/UyczP2>

Project - Microfinance Initiative. *KfW* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/TV5aqe> No

Rozvoj zdrojů obživy v Padangu. *Caritas* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/10roXVg>

Škola práce. *ShineBean* [online]. [cit. 2012-10-3]. Dostupné z: <http://bit.ly/UX7RZA>

Slovak Aid. *MFA SR*. [online]. [cit. 2012-9-2]. Dostupné z: http://www.foreign.gov.sk/en/foreign_policy/slovak_aid

Small business loans are empowering women and breathing life into the Afghanistan economy. *DFID*. [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/Teh5B9>

Sociální programy v Namibii. *Člověk v tísní* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/V27Ed6>

Starší projekty. *Člověk v tísní* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/UycQl8>

Stavíme lidi na nohy. *Diakonie* [online]. [cit. 2012-10-27]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKISjm>

Swedish Cooperative Centre. *Swedish Cooperative Centre* [online]. [cit. 2012-9-29]. Dostupné z: <http://www.sccportal.org/>

Syria - Financial Services for Enterprises. *KfW* [online]. [cit. 2012-10-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/Sgyjyz>

Thematic Group Microfinance. *Bistandstorget* [online]. [cit. 2012-9-18]. Dostupné z: <http://www.bistandstorget.no/newsread/news.asp?n=5045&wce=StandardEnglish>

Über uns. *Evangelischer Entwicklungsdienst* [online]. [cit. 2012-9-20]. Dostupné z: <http://www.eed.de/en/en.eed/en.eed.eed/index.html>

We want to eradicate poverty. *Stromme* [online]. [cit. 2012-9-29]. Dostupné z: <http://strommestiftelsen.no/we-want-to-eradicate-poverty>

What we do. *DACAAR* [online]. [cit. 2012-9-22]. Dostupné z: <http://bit.ly/WH2Ny8>

What we do. *Mission Alliance* [online]. [cit. 2012-9-29]. Dostupné z:
<http://www.misjonsalliansen.no/english/a46553>

Where we work. *Terrafina* [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://bit.ly/SiWM66>

Who we are. CARE. [online]. [cit. 2012-10-2]. Dostupné z: <http://www.careinternational.org.uk/who-we-are>

Women and business. *DFID* [online]. [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://bit.ly/RWFN9S>

Zemědělské mikropůjčky. *Maendeleo* [online]. [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://bit.ly/V28J4S>

Zemědělství. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/XKHZaE>

Zlepšování využívání zdrojů obživy v Kambodži. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2012-10-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/Oggltc>

Seznam schémat

Schéma 1 - Rozvojový model se zastoupením NNO ve VS	2
Schéma 2 - Rozvojový model se zastoupením NNO v RZ	3
Schéma 3 - Rozvojový model bez prostřednictví NNO	4
Schéma 4 - Rozvojový model s prostřednictvím dvou NNO	5

Seznam příloh

Příloha 1 - Prohlášení o autorském podílu na podkladových textech	17
---	----

Příloha 1 - Prohlášení o autorském podílu na podkladových textech

Anna Poledňáková

Prohlášení o autorském podílu na podkladových textech

Nadační fond Microfinance jako instituce, která v roce 2011 vydala publikaci pod názvem a označením

SVITÁKOVÁ, Jiřina; ROKÚSKOVÁ, Renata; HES, Tomáš; KRUTÍLKOVÁ, Eva.
MIKROFINANCOVÁNÍ z dobré i stinné stránky : aneb... Jak to funguje a zkušenosti českých organizací. Vyd.1. Praha : Nadační fond Microfinance, 2011. 84 s. ISBN 978-80-260-0942-9

uznává autorský podíl Anny Poledňákové na původních textech, které byly následně doplněny, upraveny a aktualizovány v kapitole 2, Mikrofinancování ve světě, podkapitole 2.1 „3 modely – způsoby mikrofinancování ve světě“ na stranách 23-27 výše uvedené knihy a v dalších materiálech Nadačního fondu Microfinance a jeho spolupracovníků.

Autorský podíl na původních textech, na kterých pracovala v roce 2008 paní Anna Poledňáková, je v publikaci mylně přiznán paní Martině Žabkové. Záměna byla zjištěna až po vydání publikace v listopadu 2011, kdy už nelze zabránit dalšímu využívání a upravování původních textů v průběhu let 2009 – 2011. K omylu došlo z kombinace příčin ztráty institucionální paměti v Nadačním fondu Microfinance z důvodu fluktuace zaměstnanců v letech 2008 – 2011, a vzhledem k tomu, že autorka se pod původní texty nepodepsala a nebyly ani jinak autorsky označeny.

Nadační fond prohlašuje, že využití obdobných textů, které uvádí ve výše popsané publikaci na str. 23-27, v diplomové práci paní Anny Poledňákové není plagiátorstvím. Chyba v uznání autorství podkladových textů v publikaci NFMF bude opravena ve prospěch paní Anny Poledňákové ve 2. vydání knihy.

Za Nadační fond Microfinance,

Ing. Jiřina Svitáková
Výkonná ředitelka Nadačního fondu Microfinance

V Praze, dne 2. prosince 2011

Nadační fond Microfinance, IČO 281 88 97
Hvězdova 33, 140 21, Praha 4, Česká republika
www.nfmf.cz e-mail: info@nfmf.cz

Microfinance. Small amounts. Big difference.